

PAREIGŲ, GARBĖS VARDŲ, LAIPSNIŲ IR KT. PAVADINIMŲ RAŠYMAS, GIMINĖS VARTOJIMAS

Atmintinė parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (toliau – VLKK) nutarimais, Kalbos konsultacijų duomenų baze (www.vlkk.lt), Lietuvių kalbos instituto (toliau – LKI) mokslininkų darbais, Kalbos inspekcijos, kitų institucijų interneto tinklalapių informacija.

Pareigų pavadinimai ir titulai paprastai rašomi mažąja raide: *prezidentas, ministras pirmininkas, ministras (finansų ministras, ūkio ministras), ambasadorius, rektorius, meras, direktorius, administratorius, vedėjas, vyriaus. specialistas.*

Kartais (iš pagarbos ar pabrėžiant išskirtinę reikšmę) didžiosios raidės vartojamos įvardijant aukščiausių pareigūnų pavadinimus: *Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas, Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas, Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius.*

Įvardijant pareigas oficialiame rašte netinka pridėti mandagumo žodžius *ponas* ir *ponia*: *Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministrui D. Pavalkiui* (ne *ministrui p. D. Pavalkiui*).

Garbės vardų ir laipsnių pavadinimai rašomi mažąja raide: *miesto garbės pilietis, sporto meistras, akademikas, profesorius, habilituotas daktaras (habil. dr.). Neringos savivaldybės tarybos posėdyje nuspręsta suteikti Neringos miesto piliečių garbės vardą Aloyzui Pusliui.*

Pirma rašomas pedagoginis vardas ar jo santrumpa (*prof., doc.*), tada mokslo laipsnis (*habil. dr., dr.*) – *prof. habil. dr. Vardas Pavardaitis.*

Kiti duomenys apie mokslininką dažniausia pateikiami po pavardės: *prof. habil. dr. Vardas Pavardaitis, Lietuvos mokslų akademijos narys korespondentas.*

Mokslo sritį ar kryptį prireikus galima rašyti skliausteliuose po laipsnio pavadinimo ar jo santrumpos – *doc. dr. (humanitariniai mokslai) Vardas Pavardaitis.*

Nevartotinos vyriškosios giminės daiktavardžių formos moterims pagal profesijas, pareigas, laipsnius ir pan. apibūdinti:

Gerai

architektė B. Beleckienė

buhalterė O. Taunytė

direktorė S. Kudarauskienė

kapitonė R. Statkutė

Blogai

architektas B. Beleckienė

buhalteris O. Taunytė

direktorius S. Kudarauskienė

kapitonas R. Statkutė

Taigi jei dokumentą pasirašo moteris, pareigų pavadinimas turi būti taip pat moteriškosios giminės: *direktorius Algimantas Vyšniauskas*, bet *direktorė Joana Mažeikienė.*

Pareigoms, profesijoms, teisiniam statusui, rangui, mokslo vardams, mokslo, kvalifikacijos laipsniams, titulams, pedagoginiams vardams ir pan. oficialiems pavadinimams apibūdinti vartojami vyriškosios giminės daiktavardžiai:

Direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė. (Nors pareigas iš tikrųjų eina direktorė.)

Trys pedagogės įgijo pradinį klasių mokytojo metodininko kvalifikaciją. Aldonai Grigaitienei suteikta muzikos mokytojo kvalifikacija. Giedrė siekia viešojo administravimo magistro kvalifikacijos. Absolventei K. Mataitytei įteiktas informatikos specialisto diplomas. Vyriausioji specialistė dabar laikinai eina vedėjo pareigas. Buvusiai ministrei pirmininkei suteiktas filosofijos

garbės daktaro vardas. Profesorė B. Jermalienė turi habilituoto mokslų daktaro laipsnį. Darbą apgynusi studentė gaus bakalauro laipsnį ir tada taps bakalaure.

Laikiniai vedėjų ar vedėjų pareigos?

Pareigų pavadinimai sudaromi su vyriškosios giminės daiktavardžiais. Šiuo atveju kalbama apie vedėjo pareigas, funkcijas, taigi:

Ona Mizarienė, laikinai einanti skyriaus vedėjo pareigas; Birutė Strumilienė, atliekanti skyriaus vedėjo funkcijas.